

SZERETET

**MAGYAR REF. KERESZTYÉN
CSALÁDOK KÉPES UJSÁGJA.**

Kiadja: **TÖRÖK IMRE**

kisújszállási ref. lelkész, felelős szerkesztő.

A kisújszállási ref. gyülekezet nyugati parókiális körében minden családhoz küldöm, a keleti körben is azokhoz, akik óhajtják.

Ujságomat szíves adományokból tartom fenn. Vidékiek legalább 1 korona 04 fillért küldjenek egy évi díjul. —
Megjelenik havonként egyszer.

Felülfizetéseket — az ujság terjesztése érdekében —
köszönettel veszek. Az adományokat nyugtázom.

Kisújszállás r. t. város cimere.

Arany János.

Tulajdon szavaival kezdem róla való írásmat. Szolgáljon ez is a mostani nehéz időkben biztatásul, reményül a jövőre nézve nekünk. Így zeng a legnagyobb magyar költő Széchenyiről írott ódája legvégén:

„Nép, mely dicsőt, magasztost így magasztal,
Van élni abban hit, jog és erő!”

Jertek, emlékezzünk, magasztaljuk a dicsőt,
a magasztost!

Száz esztendeje volt e hó 2-ik napján, hogy Arany János született. S 17 éves volt az ifjú, mikor 1834-ben ide Kisújszállásra került préceptor-nak, tanítónak. — A főgimnáziumunk ifjúsága, az „Arany János Önképző-kör” rendezése mellett szép ünnepélyt tartott a nagy költő születésének százados évfordulatán. Emlékbeszéd hangzott, költeményeit szavalták, dalait zengették, lelkesedtek, áldoztak s a városunkban felállítandó Arany-szobor alapjára jó néhány száz koronát adtak át a városnak a mi kedves ifjaink.

Aki e sorokat írom — már az Isten vagy áld, vagy megvér, a költő születése évfordulóját követő vasárnapon, bőjti vasárnap volt épen — egyházi beszédembe is befoglaltam emlékezetét. Ugy gondolom, tartoztam ezzel a költő emlékének, aki köztünk majdnem egy esztendőt töltött

ei, mint e város lakosa, ez egyház hivatalnok, aki sokszor lehetett abban a templomban, amelynek falai között róla emlékeztünk; tartoztam hát gyülekezetünknek is ezzel. Dicséret, dicsőség a nagy Istennek a mi nagy embereinkért, azok között — sokan voltak! — őérette is!

A szentleckét Lukács evangélista könyvéből vettem (I. r. 63, 64, 66. v.) beszélve arról, akinek születését angyal hirdette előre s ki később nemzetének s a világnak is dicsőséges prófétája lett, aki nevezteték Jánosnak. Ez ama Keresztelő János — mint mindenki gondolhatja.

De ide iktatom röviden beszédem gondolatmenetét, s hozzá teszek még egyet s mást.

A jóillatozás oltáránál forgolódott Zakariás pap, — itt az oltár, amott a törvény könyve, odább a templom többi tartozékai! — midőn fényesség áradt szét a templom félhomályán, s halkan lebentve égi szárnyát Gábiel angyal elébe szállt. Isten rendeléséből tudatta véle, hogy gyermeket ad nekik az égi Kegyelem, s nevezni fogják azt Jókhanannak (mely szó azt jelenti „Isten ajándéka”), azaz: Jánosnak. Az oltár rubinná izzott, faragott nagy oszlopai az Ur templomának kizoprásszá lönek, s gyémánt-szikrák milljom-ezérével kápráztatott a templom piaca, amelynek közepén állott Gábiel, az arkangyal. És Zakariás pap csak ennyit mondhatott az angyal hirdette ígéretre: „Vén ember vagyok és az én feleségem is igen idős” — aztán megnémult az ámulattól, meg a boldogságát befoglaló isteni ígérettől s nem nyitá meg száját mind „ama napig”. Mikor aztán Jókhanant, azaz Jánost megadta az, akinek ígéretei mind igazak és ámenek, — akkor írta fel

A „Szeretet” ezen száma 3700 példányban jelenik meg.

Zakariás táblára és kimondta aztán megnyilatkozott szája szavával, százszor is: János néki neve!

Volt egy időszak Izráel népe történetében, még jóval e János születése előtt, amikor népe vígasztalására, nagy jövőndő prófétálására egyik próféta mellé a másikat adta volt Izráelnek az Ur és zengett a próféták szózata, mintha tavasz-erdőn minden fának ágán fülemile hirdeti a fény-árasztó, melegsugározató, áldásosztó Istent.

Hejh kellett is a reménykeltő biztatás Izráelnek, mert iga alatt görnyedt. A fogságból hazatért ugyan a nép, de a rabság igája csak rajta vezett, egymásután Persia, Macedonia, Egyiptom, majd Sziria igája. És talpra állt a szabadság szent harcában a nép. Matathiász főpap és öt fia, a Makkabéuszok, vezérlete alatt — felzugott a harc, pördültek a dárdák, csattogott az ívek hurja, repült a nyíl... s Matathiásznak hófehér szakállá véresen takarta halott szívét s a hős apának holttestén fia holttestét is átalvetették.

E dicsőséges harcok utáni időre még egy prófétát tartott a Jehova, egyet, a legnagyobbat, az ígért időnek eljövételét aki legzengőbben hirdesse: ez volt ama János!

Szava zengése, a pusztában kiáltó szó, betöltte a judeai pusztaságot. A pusztában kiáltó szó nem azt jelenti a tudós írásmagyarázók szerint, hogy elhangzott, elveszett az a szó, sőt: hallotta azt az egész pusztaság, értették a föld füvei, az úton heverő kövek, a puszta bokrai, magános fái, a lapály, a hegyoldalok... Vitte a szót vállán a puszta szele, emelte, hordta vadvirágok-bokrok szálló illata, s a láthatár alján ringatózó tükrös délibáb, ez is azt a szót vitte tünde habjain... el a falvakba, városokba, el a szent Jéruzsálembe, el az emberek hajlékaiba, be az emberek szívébe, lelkébe, ama János kiáltó szavát. És meghallották, megértették azt az emberek. Hogyne!? Mikor a fenséges képbeszéd, vihar pedig inkább, mint szellő, omlott abban a kiáltó szóban: A fejsze a fák gyökereire vettetett... A farizeus pedig mérges kígyóknak nemzetsége... Ám akik megtértek, azok lelkéhez olyan volt a szó, mint langy-keresztvíz, mely gyöngyözőn perreg, nem is a fejre, inkább szivre hullva.

Ilyen volt az a szó, szép és hatalmas. Aki meg azt a szót szólta: szegény volt és alázatos. Nézzétek ruháját: teveszőr, pokrócdurva mez! Nézd eledelét: sáska, meg vadméh méze az! Igen, igen ezért szólt úgy, ahogy szólt vala: méz

folyta körül ajkát s azért emésztette meg szava a farizeus szivekét, úgy, mint pusztító sáska, mindent megemészt, amire lecsap. — Milyen alázatos volt, milyen szerény e legnagyobb próféta az Urnak, a Király — Jézus Krisztus előtt! Nem ítélte magát méltónak, hogy amaz Eljöttnek saruja kötelékét megoldja. Milyen alázatos volt! — Drágakő te a dicsőség koronájában: igaz alázatosság!

És szenvedett.

Nézd, nézd a Salome érzéki táncát, halld, halld a Heródiás rémes suttogását, nézd Heródesnek sötét az orcája, halld, megzördült már bárdja a hóhérnak... s im hozzák már Jánosnak véres fejét... arany tálcán...

Istenem, vajjon ezért volt-é mindig bús, komoly? Ezért volt-é szívében, arcán valami mélabú? Nem. A nagyok sohasem önsorsuk miatt szomorúk. Ő előre látta ugyan sorsát... az aranytálcán a véres fejét... Nem ezért volt szomorú, hanem azt a percet nézte lelkével, mikor majd eljön a földi világ, az egész világ, a római birodalom hatalma, jönnek a légiók és nem lesz többé Izráelnek országa, hazája — lángban ég el a templom, rommá lesz az oltár...

Ezért volt szomorú, de szomorú lelke sötét vizén ott a csillám, minden hab éle égi fémmel ragyogott: ama másik ország itt lesz ama Királylyal, földi Jeruzsálemnél szebb lesz a mennyei, mely leszáll, s a kőből csinált templomnál szebb lesz ezerszerte az, mely a szivekben felépül...

Ezzel pihent el a megtört testű próféta, ama János.

Im elmondtam, kicsoda lett e gyermek, s hogy az Urnak keze vala övele.

—

Egy nagyszalontai kicsi házban, nád a teteje, alacsony a fala, de fehér, egy ablak ha rajta, de az tisztán ragyogó, — úgy diktálja képzeletem: a magyar költészet fényesszárnyú Génusza jelent meg egyszer egy idősebb korú földművesféle egyszerű emberhez. — Templom volt az a ház, ha nem volt is tornya. Oltár volt, tiszta oltár benne a családi tűzhely; ott volt abban a házban: a biblia, a zsoltár; az oltárnak papja az az egyszerű ember, kinek szívében-lelkében Istennek törvénye, szívében-lelkében s minden ő dolgában. Mikor az a fényesszárnyú Nemtő megjelent — hirdetni, hogy e házban valaki születni fog, aki nek János lesz az ő neve: úgy képzelem színarannyá vált ott a mestergerenda, opállá, ame-

tisztte a parányi ablak, rózsaszín-márvánnyá, drágaszép alabástrommá a földes szoba földje. És 1817 március 2-ik napján megszületett az a gyermek, akinek Jókhanan — Isten ajándéka, azaz János lón a neve. Annak keresztelték; anyja úgy akarta s atya is azonkép, aki be is írta az öreg biblia legelső lapjára.

Volt egy időszak az Ur másik választott népének, a mi magyar nemzetünknek történetében, mikor gyönyörű rengeteg erdőnk minden fája ágán dalos madár zengett: költő, költő mellett.

Hajh, kellett is a reménykeltő biztatás, mert a Makkabeuszok harca itt is kigyúlt. Talpra állt a szabadság szent harcában ez a nemzet is; csillogott a honvédszurony, dörgött a Gábor Áron öntötte ágyú. Matathiászok feküdtek véres testtel dúló csaták után, és apák holttestén át fiak holtteste... Így volt ez 69 meg 68 év előtt.

E dicsőséges harcok utáni időre még megmaradt a váteszek, a dalnokok legnagyobbika: ez volt ama János, kit most emlékezettel a lelkünkben ünnepeünk.

A magyar alföld kellős közepéről zendült fel szózata. Hajnali szellő nem szól szebben. Mezei virághoz esti furulyaszó hamvas fűzfa alján, csárda ablakából kizengő cimbalom, kuruc tárogató, hegedősök, bárdok ősi lantja — mind benne zeng költészetében. — Benne van ebben a csurgó méz, benne a zord puszták mélylő sötétje, enyelgő játszóság, ősi vídám kedély, de több a honfibu, a méla bánat. Tavaszi napsugarat nem nyeli be úgy a tél után a napsugárra szomjas rét, barázda, mint ahogy e Jánosnak szózatát milliók szomjazva fogadták.

És mily alázatos, szerény, szinte félénk volt e próféta, ha kisujszállási kicsi iskolában tanította a betűvetést, s ha a Magyar Tudós Társaság palotájában, az első tudós szövetség ügyének intézésére írta gyöngybetűit. Ruhája, arca, s a belső ruházat — a lélek arca: a próféta egyszerűség mind. Pedig az Ég ajándoka volt, Isten ajándoka volt e nagy... én úgy képzelem, hogy a Margitsziget fölgyei, mikor árnyukban csendesen üldögélt, óriás az óriások árnyán, tán búbájosabban zengtek ősregéket: királyasszony kertjének kivirult szép fáit.

Turul madár fentebbre nem repül, mint őt emelte Isten hű keze s a nemzetisztelet. Szalontai kis földes szobából az akadémia márvány-csarnokáig, szalontai kis iskolásság, kisujszállási preceptorságtól a próféta, fejedelmi költészet fényes

méltóságáig. Emelkedésénél csak költészete szárnyalóbb, magasabb; azt még Turul madár se éri bé!

S mikor az Ur így legnagyobbá emelte a „próféták“ között; s mikor ott fenn, hol a költészet nemtője csattogtatja tiúndér aranszín szárnyait, ott nincs csalódás, veszteségérzet, sziv ott nem csorbul, lélek nem törik: miért a búsongó hang mégis olykor dalában az Istentől ihletettnek? — Tán előre látta a sorsát: anyja halott volt már régebben, a koporsó mellett ősz atya — világtalan szemével, a köny úgy hullt e szemekből, mint hegy sötét mélyéből előbuzgó forrás cseppjei, — de jaj! hitvese, leánya, s az unoka: gyönyörű Piroska, mind itt hagyták rendre... Véres, tört szivét aranytálcára tette a sors: ez fájdalma drága dalaiban. — Nem, a próféták nem önmaguk miatt zokognak. Rabság szakadt a nemzetre. Oltár megomlott, Jeruzsálem leányai sírtak... Elveszve minden... vagy a próféták lelke, ugy-e messze lát... Tán ez időket látta ő. Most jönnek a légiók — az egész világ! — Megállasz-e, költők hazája? Hímes kelet szivárványos darabja nyugaton: magyarok hazája? Jó Budavár tornya s ti többiek? — Oh, irgalom Atyja, ne hagyj el!

Ijjat pödörintő ősfiai fenn Csaba útján, hét-tollú buzogányt pergető Toldi hős — hajoljatok le azokhoz, kik hadi-szürkezőldes mezben lepik a sok száz mérföldes hadi árkok táját. Ég s föld csatája, ha összeolvad értünk: csendes, háborítatlan lesz próféták álma, elmúlnak a „rossz idők“, lehullanak szakadva a „rossz csillagok“ — s még ezerévekig virraszt a magyar pásztortüze mellett őszi éjszakákon.

Amen.

Még valami Arany Jánosról.

Mikor a gyönyörű Svájcot jártam, nyolc esztendeje már idestova, a Firvaldstetti tavon vitt gőzhajónk egy alkalommal. Körültünk a fehérsipkás nagy óriások, Helvécia hótakart tetői; lelkünk körül meg a Tell Vilmos, svájci szabadsághős regés emléke, ott szállt hánykódó habok fölött az ő hajója is egykor, hol a mienk. — Egy parti városkában kikötött hajónk, kiszállunk, nézdelődünk: ime egy ház, valamely vendégfogadó, oldalába nagy márványtábla, márványtáblán írás: „Ebben a házban aludt egy éjszakán Göthe, a költő“. Elgondolkoztam: Istenem, a mi városunkban, Kisujszálláson nem egy éjszakán pihent

a legnagyobb magyar költő Arany, hanem 300 éjszakánál többet töltött el itt, álmódva ragyogó szép álmait, — és semmi emléke, semmi jele ennek. Pedig az emlékjelek, mint az én példám is bizonyítja, úgy megkapják az emberi szívet-lelket. Hejh, ha a világháború közbe nem szólt volna, csináltunk volna most fényes ünnepélyt s tán azóta megkezdettük volna a gyűjtést, hogy szobrot állítsunk a halhatatlan emlékü költő-preceptornak.

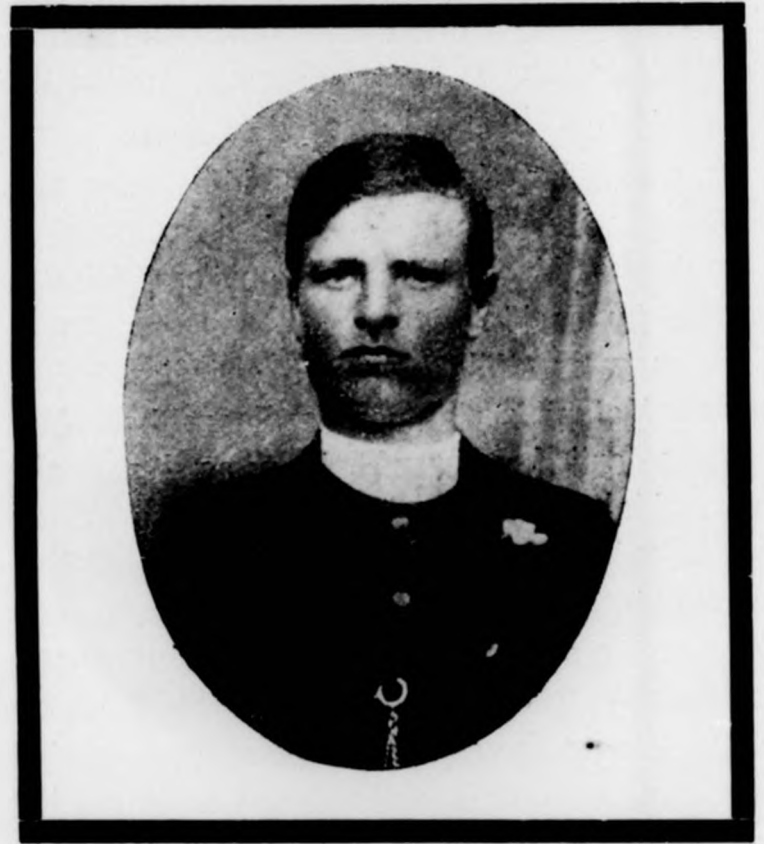
Írásos emléket állítottunk már neki eddig is. Főgimnáziumi igazgatónk, Szeremley, az Aranyirodalom egyik leghívatottabb buvára, régebben írt már róla, a költő fenkölt lelkületéről, nemes jelleméről költészete tükrében. Most ismét egy a

lyetek szép jóvedelmével, azzal a pár száz koronával, megvetettétek alapját az Arany-emléknek, legyetek köszöntve. Kérem az Istent, hogy látsátok meg célotok elért valóságát: szép városházánk előtt a két pázsitos körszeletben de gyönyörűen elérne két emlék, egyik a poétának, ki zengett vala Daliás Időkről, s a másik a dúló csaták után nyugvó hős fiaknak, kisujszállási magyar vértanúknak — körülbelől 400 dicső emlékü porbahullt vitéznek, akik harcoltak s küzdve elestek daliás időkben.

TURI SÁNDOR

hősi halállal halt katonák.

Ifj. ARI SÁNDOR

mi fiaink közül: dr. Dénes Szilárd, ki a vallás-és közoktatási minisztériumnál működik, írt Arany Jánosról, mint kisujszállási tanítóról egy országos lapban, s a lap e példányát — mintegy üdvözetül annak a Kisujszállásnak, hol Arany egykor tanítoskodott — dr. Tóth János úr ő Excelentiája megküldötte nekem.

Ime így szerzett nekünk, egyházunknak, városunknak, a mi nevünknek dicsőséget az az egyszerű tanító, ki

„idővel, szívvél-fővel
Isten után vitte sokra“.

A fentemlített cikk írójának és megküldőjének elismerés és hálás köszönet!

Ti is kedves diákjaink, akik Arany-ünnepé-

Az Uristen fogad.

Ilyen cím alatt írt pompás költeményt országshírű poétánk: Szávay Gyula, akinek derült, szellemes arcát itt is láttuk nem egyszer városunkban, s hallottuk finoman zengő lantja zenéjét. Aligha látjuk-halljuk többé, mert a nagy faluból: híres Debrecenből a fővárosba ment, szélesb körben ragyogni; a szárnyas ló fentebbre repíté dali lovagját.

Az Uristen fogad — ez a cím, mondám.

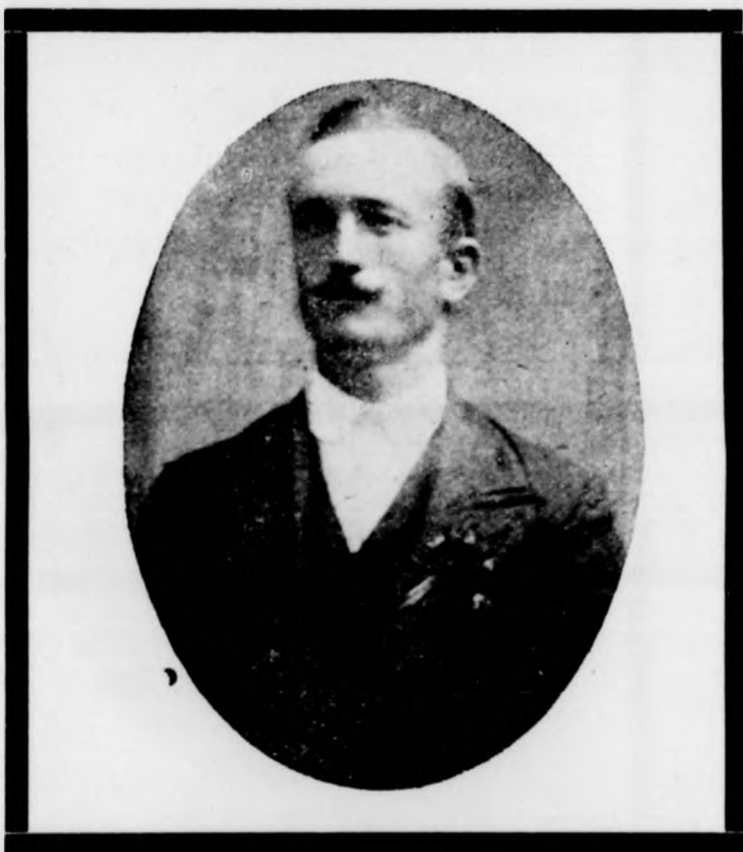
Csillagdíszes kupola-csarnokában fogadja trónja előtt az Ur a különböző háborús nemzetek halott katonáit.

Elől jön az orosz „muzsik“, az orosz jobbágy-paraszt. Elmondja, hogy ő nem tudta a föl-

dön, mi a jó, mi a rossz, neki istene a földön a cár volt, annak fogadott szót; ha jó volt a parancsa, ha rossz volt, tette... Csak egyet kér az Istentől mostmár, azt, hogy olyan helyre ossza be a mennyországban, ahol nem kell gondolkodni, meg ahol nincs se „vörös ördög“, se kancsuka. Az Ur el is helyezi bölcsen, és azt ítéli felőle, hogy a cár és a szegény muzsik kölcsönösen adják vissza egymásnak viszontag, amit a földön adtak-vettek, így szól a muzsikhhoz:

Cár tőled kapta, itt hát visszaadja,
Hordozd te most a hermelin-csuhát;
Te tőle kaptad, add hát vissza néki
Kamatostul a házi kancsukát.

—

PECKI IMRE, kenderesi

hősi halállal halt katonák.

Ezután jön a sok mindent feltaláló, de nyugalomát sehol meg nem találó francia. Szomorún mondja:

„Két tyukszemem van, két tartományom,
S mindakettőn német a lányom“ ...

Előadja piramisok magasságával felérő sok baját; elmondja, hogy ő repült fel először szárnyas gépeken a levegő-égbe...

Az Ur — a végtelenül bölcs! — szaván fogja a röpke-franciát: „Igen fiam, repültél, láttam, hát nézd csak, neked adom a levegőt, a németé lesz pedig a föld“.

—

Jön az angol, — mint maga mondja:

„Királya voltam tengereknek én,

Kalóvilágban legkülönb legény ...

Volt száz kezem, mely száz világba ért,
Zsebelt, rabolt s csapolta a vért.

S ahol csak gályám becsúszt a résen,
Volt embercsont- s emberbőr-kereskedésem ..

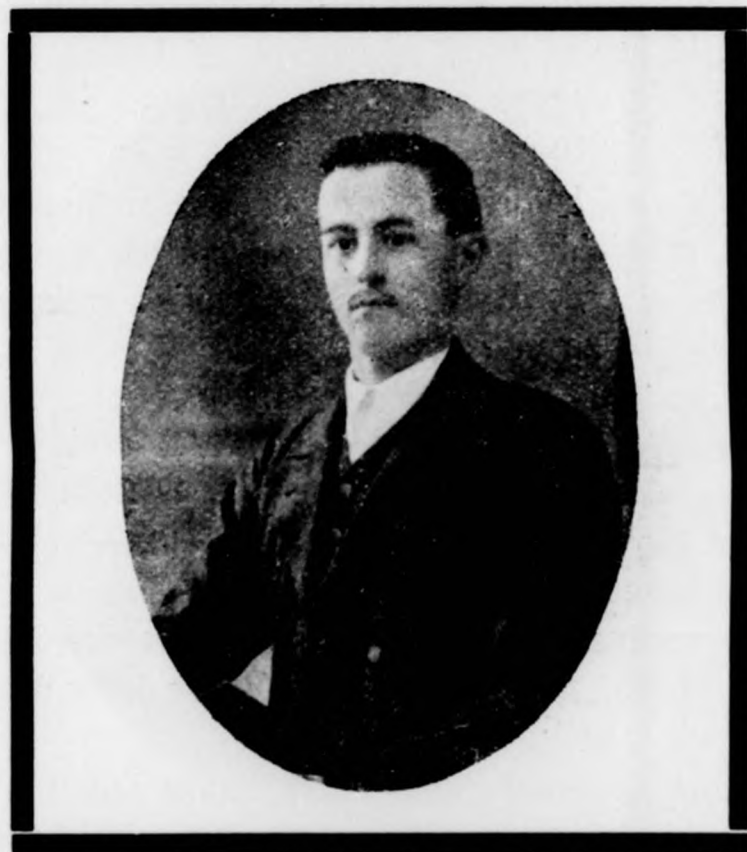
Elmondja, nyilván kihallgatva gazul, az Urnak — a franciára mondott ítéletét:

„Uram nekem nem kell más, csak a tenger!“

És szól viszont az angolhoz a lelket ismerő Isten:

„Mutasd a képed, agg képmutató!“

S aztán ránézve, végigmustrálva, azt mondja neki: Jó, az a víz lesz a másvilágon ittad, amelyen a lelkek áthajóznak, a Léthe vize. Nem üzér-

J. GYÖRGY IMRE, kunmadarasi

kedhetel angol a lelkekkel itt, mert a lélek az mind szabadjegyes. Embercsont és emberbőr-kereskedést se folytathatsz itt, vért sem csapolhatsz, a lelkeknek, kik idejönnek, se csontjuk, se bőriük, se vériük. Ha nem boldogulsz mint szállító-hajós a Léthe vizén, lehetsz az egyetemes álnokság tanára a lelkek között: tanítasz kömyezni, mint a krokodil, s ölelni, mint a polip ...

„A földi tenger ne aggasszon itt:

Ott lesz a német, nem kell oda britt.“

—

Most egy silány bohóc pattant az Ur elébe, egy pojáca, egyik kezében szerencseszámot húzó papagály, másikon egy felcsákózott majom. A hitszegő, a méregkeverő. Ki lehet ez?

„Tort akart űlni vérző dalián,
Ki más tehet ilyet: a talián!

Vessétek oda, arra a helyre, amelyről e cé-
dának dicső őse nagy éneket mondott „saecula
ante“, e korcs-népnek volt nagy költője: Dante!

Az Ur parancsa teljesül, s a mennyországból
a pokol felé

„Kidobták úgy a taliánt, de úgy,
Hogy még taliánt se dobtak ki úgy!“

—

Alláht keresve a hetedik égben jön most a
török. Elmondja, mint kelt föl a régi álmódásból;
elmondja, hogy rózsái újra nyílnak, hogy többé
nem álmodik, hanem valóságban tesz! — Itt van-e
Alláh? — újra kérdezi. És felel neki az egyetlen
nagy Isten, amint szavát a turbánosnak hallá:

„Jó helyre jöttél, én vagyok az Alláh,
És én vagyok a Jehova is itten
És minden néven én vagyok az Isten!“

És szól bátorítólag a hatalmas Ur: Megnőtt
erőd, prófétádnak nagyra nőtt szakállá, a nagy
német ősi császárnak, Barbarossának szakállá-
val nőtt össze minden szála,

„Jó két szakáll ez, ha így egybevig,
E két szakállra ad majd a világ...“

—

S most jön a világot rendbeszedő fegyelem,
a szervezett erő, az erkölcs, tudás és akarat, aki
Isten nevével vet s azzal arat. Emelt fővel bár,
de alázattal mégis, áll meg trónja előtt a nagy
Istennek s szól:

„Uram! neveddel szállt minden siker rám.“
„Ki vagy fiam?“ — „Még kérddheted: a germán!“

És beállítja az Ur a németet a teremtés mű-
helyébe:

„Dolgozzál, vigyázz, szervezz,
Ha látod, hogy a mű itt-ott zilált,
Fogd mesterkézbe és . . . organizáld!“

—

És leghátul, feltűnést nem keresve, ott álido-
gál még egy valaki. Beszéde egyszerű, igaz.

„Istenatyám, én itten igazán
Restellem szóra nyitni fel a szám.
Pedig legszebb ország az én hazám,
Legjobb földem, legjobb királyom
Nekem van ezen a világon.
Legacélosabb minálunk a búza,
Legjobb gyümölcs a fát minálunk húzza;
Borunk a földön a legtüzesebb
És asszonyunknál nincs se jobb, se szebb.
.

Királyapánkat nagy-nagy bánat érte,
Hát harcba szálltunk mind egy szálíg érte.
Utolsó szálíg, mind halálíg,
Míg majd megint minden baj jóra válik.
De nem ezért és nem azért,
Hírességért vagy haszonért;
Nem kell minékiink mások földje, népe,
Nem kérdi senki, hogy előre lép-e,
Vagy a végén majd megcsalja a más:
Mi harcolunk, mert nálunk így szokás.
A mi országunk ősi terület,
Becsületünk is ősi becsület.
Mi ott vagyunk még, hogy Istent imádunk,
Adott szót tartunk, a sorunkra várunk;
Bajban segítünk, jóban hallgatunk,
De, ha kitör a vihar, ott vagyunk,
S minden poklokkal megállván helyünk,
Levett kalappal dalt énekelünk,
Dalt egy földről „mely ápol s eltakar!“
„Elég, elég!“ — vág szavába az Ur —
Ide szívemre, te javíthatatlan,
Ki is lehetnél más, mint a m a g y a r !

Ciriák Gyula

kunhegyesi énekvezér emlékezete.

Mint mondaná szegény, még életének utolsó
napjaiban: egynéhány híján 10,000 halottat kísért
ki az utolsó nyugalom helyére. — Hogy a
10,000-diket is elkísérje, ezt már nem engedte meg
neki, hű szolgájának, a szabados tetszésű Isten.
Az alacsony termetű, de erős szervezetű ember,
akinek hangja valamikor szinte pacsirtáéval vete-

kedett volt, — elbetegesedett, hervadt-hervadt, s e f. évi február hónap 5-ik napján a lelke Istenhez ment, hol odafent angyalok kara zeng.

Engem s e lap kedves olvasóit tulajdonképen előbb az érdekelne, hogy mi volt ő egyházának, s nem, hogy családja kit vesztett öbenné; dehát — én Istenem! — a boldogult jó ember első sorban családjáé volt. Gyönyörű család, sokszor elgondolkoztam sorsukon. Az agg édesanya még él, sokáig láthatta maga mellett édes fiát, akinek hajlékában otthonra lelt. Hajh, másik fia, messze Páris városában lakozott; ki tudja, mi sorsa lőn neki s vagyonának ott az ádáz indulatú franciák között? merthogy a francia nem „magyar”. Hitvese? a házat rendben tartó szorgalom, serény munkásság maga. A fiúk rendre felküzdötték magukat: járásbíró, tanár, jegyző, lelkész, tanító — derék tanult emberek lettek belőlük, a lányok férjnél, meg otthon tán még egy. Isten segítette az ő szolgáját ebben, hogy gyermekeinek láthatta előmenetelét, boldogulásukat, boldogságukat. Számos tagból álló szép család, s hajh egyszer régen, úgy 14 esztendővel ezelőtt, mégis de sírtak, mikor elment közülök egy, a sokat szenvedett kedves szelíd leány.

Hát most milyen lehet a gyászotok, fájdalmas család! A távolból veletek sírtam, hiszen a boldogulthoz életem derült napjainak emléke fűzött. Mintha éneke, dala most is itt sírna, zengene át a lelkemen. Hajh mikor még annak az éneknek szárnya a kunhegyesi gyönyörű templom boltozatait verdeste, vagy szétterjedt a sűrű akácos temetőn száz meg száz sir fölött, mintha hallgatták volna mélységes szent csendességben azok a porladó halottak. Most már ő is közéjük költözött. Ki lesz a szép, új kántorlakban otthon? Ki zengeti, mint ő, a hatalmas orgonát, amelynek ha roppant sípjai megzendülnek, mintha az égiháború mennydörögne végig Kunság mezeje fölött.

Mikor énekelt az Ur hajlékában utólszor: nem tudhatom. De hogy betegen is vágyakozott Isten sátorába, láttam azt. Lelkész kibúcsúzásán, új lelkipásztor beköszönésénél még ott vala. Tán akkor vett búcsút a szent Háztól, amelyben évtizedeken át emelte a lelkeket az Urhoz ősi szent énekeink szárnyain. Nekem úgy tetszett, hogy azok a szép oszlopos templomfalak szinte vágyva várták Ciriák kántor felséges énekét; várták, elfogadták, vissza is zengették, meg is százszorozták. Oh be szép is volt ott az istentisztelet, mintha ott lettiünk volna valóban, Uram, hol a menny lakói a Te királyi székednek előtte letelepednek.

Nem lehettem ott a végtisztességtételen. Gyenge volt egészségem akkortájt s kegyetlen a hideg. Oh pedig szerettem volna látni ezrek könnyeit. Mert nekem alig van megindítóbb, mint annak temetése, aki kedves halottainkat kísérette ki a sir széléig. S kivált az olyan kántoré, minő ő vala! S 10 ezer halottat kísérni el a végső úton: egy egész Kunhegyes ott kiinn, a halottaknak nagynépes városa!

Azt hiszem, minden háznál megsiratták, minden háznál áldva emlegetik abban a szép városban. S bár tudom, hogy képe mindenkinek lelkében-szívében ott van, akik őt ismerték, itt van az én lelkemben-szívémben is: közreadom mégis emlékezetül.

Nem nyílt-e fel mégegyszer énekes ajka, mikor a nagy gyászszereg fordult a szép templomtól a temető felé; nem hallottátok-é a szívetekkel, nemes kunhegyesiek, halk szellemhangon, mintha nem is a koporsójából, de a másik világból sírna át a ti kántorotok égicsengésű éneke:

„Búcsút vennem el kell mennem
E helyről nékem...”

S nem felelt-e egyszerre sok ezer szív viszont: Jó kántorunk, áldjon meg az Isten, áldjon meg az Isten!

A B. F. R. A.

Halottaink 1917 január és február hónapban (Kisujszálláson).

Halálozás napja :	Temetés napja :	Név :	Kor :
Január 8.	10.	G. Szabó Sándor, G. Szabó László és Balázs Rebeka fia	3 év 6 hó
” 8.	10.	Borók Albert, Borók Mária fia	1/2 nap
” 9.	11.	Szücs Erzsébet, Szücs Lajos és néh. Takács Juliánna leánya	18 év
” 10.	12.	özv. Kurucz Józsefné, Monoki Márta	78 év
” 14.	15.	Bodnár Zsuzsánna, Bodnár Imre fm. és Szántó Mária leánya	1 2/3 év
” 15.	16.	Kulifai Pál	64 év
” 16.	18.	Monoki Eszter, özv. Polgári Gáborné	86 év
” 16.	18.	L. Szabó Kálmán, L. Szabó István és Nyitrai Mária fia	6 hó

Január 17.	19.	Rázsó Marianna, Rázsó Zoltán földbirtokos és Tóth Mária leánya	6 év 10 hó
" 18.	20.	Szabó Endre, Szabó Zsigmond npsz. és Kóti Juliánna fia	18 nap
" 20.	22.	Imre Károly, Imre Lajos fm. és T. Rácz Eszter fia	14 nap
" 22.	24.	T. Kása Erzsébet, T. Kása Károly és Béres Erzsébet leánya	6 év
" 22.	24.	Béres Kálmánné, Sz. Balogh Erzsébet	28 év
" 23.	25.	Balogh András napszámos	73 év
" 26.	27.	Csiki Lászlóné, T. Nagy Zsófia	30 év
" 26.	28.	Vig Mária, Vig Lőrinc és Bucsei Rozália leánya	2 év 6 hó
" 26.	28.	Nagy László ny. közgyám	70 év
" 26.	29.	Borók István fm.	64 év
" 27.	29.	Baga Ilona, Baga Mózes gyárimunkás és Lakatos Mária leánya	8 hó
" 28.	30.	Béres Juliánna, Balla Áronné	65 év
" 29.	31.	M. Tóth Rozália, M. Tóth János és Varga Rozália leánya	32 év
" 29.	31.	Daku Róza, Daku András fm. és Rácz Terézia leánya	1 év 7 hó
" 29.	31.	Borsos Eszter, Ábri Ilyésné	53 év
" 31. február 2.	2.	Barta Juliánna, Vatai Imréné.	
" 31.	" 2.	Szõke Piroska Eszter, Sz. Balázs és Biró Juliánna leánya	1 év
Február 3.	6.	Kiss Lajos, npsz.	72 év
" 6.	8.	Juhász Terézia, Juhász István és Szilágyi Mária leánya	10 hó
" 8.	10.	Kabai Károly, Kabai Illyés és Seprenyi Erzsébet fia	15 év
" 9.	11.	Nánási Lajos, kisbirtokos	74 év
" 11.	13.	Vadas Juliánna, özv. Szarka Andrásné	71 év
" 13.	15.	Ignác Mihály, fm.	54 év
" 13.	15.	É. Balácsi Albert, levélhordó	63 év
" 14.	16.	Seprenyi István, fm.	89 év
" 15.	17.	Hegymegi Kálmán, Hegymegi István és Geszti Juliána fia	2 év
" 15.	17.	Monoki Emilia, Monoki Kálmán és T. Kis Juliánna leánya	4 hó
" 16.	18.	Deme Erzsébet, Deme Lajos fm. és L. Nagy Márta leánya	3 hó
" 16.	18.	Komáromi Eszter, özv. Balla Istvánné	63 év
" 17.	18.	Nyikos Sándor, Nyikos Sándor fm. és Varga Erzsébet fia	21 nap
" 18.	20.	özv. Farkas Lajosné, Sz. Tóth Zsuzsánna	80 év
" 18.	20.	Nagy Lászlóné, Várady Juliánna, kisbirtokos neje	31 év
" 19.	20.	Kövesdi János, fm.	77 év
" 19.	21.	Szabó Györgyné, Monoki Juliánna	33 év
" 20.	22.	Oros Erzsébet, Oros Balázs és K. Kiss Erzsébet leánya	1 év
" 20.	22.	Balla Albert, fm.	58 év
" 21.	23.	Ari Ilyés, kovács mester	51 év
" 21.	23.	Juhász Károly, kisbirtokos	86 év
" 20.	21.	Halvaszületett leányuk Kémeri Károly és Oros Juliánna szülőknek.	
" 23.	25.	Bencsik János, fm.	76 év
" 25.	27.	Pólya Mártha, özv. Nagy Mihályné	64 év

Adományok a »Szeretet« céljaira 1917. jan. 8-tól 1917. febr. 19-ig:

Schwendtner Ede (Kunhegyes)	4 —	Jánossy Mihályné (Törökszentmiklós)	5 —	Doma Gyula (Puszta-ujlak)	5 —
dr. Szilassy Aladár (Budapest)	10 —	Szabó Lajosné	4 —	Csillag N.	1 —
özv. Turi Kálmánné és családja	20 —	Sipos Áron	1 —	Kenderesről:	
özv. Károlyi Albertné	2 —	Toroczkai Lajos	4 —	Gönczi Károlyné	3 —
Károlyi Juliánna	1 —	Kiss Lajos (Arad)	2 —	Nagy Bálint	2 —
N. M.	20 —	Toroczkai János	1 —	Lukács Lajos	1 04
Tóth Lajos	5 —	Komáromi Lukács	2 —	ifj. N. Füleki Imre	3 —
Singer Mór	2 —	Komáromi Erzsébet	2 —	V. Tóth József	2 —
Király András	4 —	Rébensaft Hermann	1 —	özv. F. Varga Sándorné	3 08
Holländer Ignác	1 —	Oláh Józsefné Ari Zsuzsánna	3 —	Füleki Imre	2 —
Nyitrai György	1 —	Pólya Illyés városgazda	5 —	Mikola Pál	2 —
		özv. Holczer Ferencné	2 —	Lengyel Károly	3 —
				Baranya Mihály	1 04
				özv. Tóth Lajosné	1 04